

Вінницька Поліна Костянтинівна, здобувач навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права і процесу Національної академії внутрішніх справ *Стрельченко О. Г.*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОНЯТТЯ «ПУБЛІЧНА АДМІНІСТРАЦІЯ»

Загалом призначення публічної адміністрації полягає у здійсненні певного цілеспрямованого впливу її суб'єктів на ті сфери життєдіяльності суспільства, які потребують такого впливу, із метою узгодження та задоволення як інтересів держави, так і суспільства [1, с. 524]. Серед відповідних сфер життєдіяльності також і благодійництво.

Усупереч тому, що поняття публічної адміністрації є загальноновживаним, єдиного підходу до його розуміння немає. У зв'язку з цим, спробуємо розібратися та внести пропозиції щодо розуміння цієї категорії.

Розклавши досліджуване словосполучення на два слова, отримуємо: «публічний».

Із римс. «publica» перекладається як «державний» або «суспільний», від лат. «publicus» – суспільний, народний.

Означає: 1) такий, який відбувається в присутності публіки, людей, прилюдний; 2) відкритий, гласний, суспільний; 3) призначений для широкого відвідування, користування; громадський, загальний, загальнодоступний; 4) спільне, доступне для всіх, яке служить усім [2, с. 6].

«адміністрація».

Є два підходи до розуміння походження цього слова: 1) від латинського «ministrare» – служити [3, с. 10]; 2) від латинського «administratio» – управління [4, с. 6; 5, с. 2]. Це слово вказує на підпорядкованість політичній владі та служіння публічним інтересам [5, с. 6].

Публічну адміністрацію в науці пропонується розуміти як:

– систему організаційно-структурних утворень, які на законних підставах набули владних повноважень для їх реалізації в публічних інтересах [6]. Це визначення є обмеженим, оскільки моменти, на яких у ньому акцентовано увагу, як-от законність набуття владних повноважень, система утворень тощо, не дають уявлення про зміст досліджуваного поняття. При цьому, враховуючи зміст процитованої дефініції, ми можемо виокремити такі ознаки публічної адміністрації, як системність, законодавче підґрунтя набуття повноважень утвореннями, які входять до відповідної системи, спрямованість її функціонування на реалізацію публічних інтересів;

– сукупність державних і недержавних суб'єктів публічної влади, які наділені державно-владними повноваженнями, що спрямовані на задоволення інтересів громадян [7, с. 17].

Таке тлумачення є досить стислим, але й таким, що містить найбільш значимі характеристики публічної адміністрації, а саме: приналежність до числа відповідних суб'єктів як державних, так і недержавних інституцій; покладення на них державно-владних повноважень;

– організацію та діяльність органів (установ, структурних організацій), що наділені прерогативами публічної влади і основою діяльності яких є забезпечення виконання чинного законодавства в публічних інтересах [8, с. 89].

Це визначення позбавлене логічності та деталізованості і в частині суб'єктів публічної адміністрації, і в частині сфери відання цих суб'єктів, і в частині змісту їх діяльності.

Водночас у процитованому визначенні варто відмітити положення щодо спрямованості діяльності суб'єктів, система яких становить собою публічну адміністрацію, на виконання норм і положень національного законодавства;

– сукупність органів та інших інституцій, підпорядкованих публічній владі, які забезпечують виконання закону та здійснюють інші публічно-управлінські функції [9].

Процитована дефініція є сумнівною в частині підпорядкованості суб'єктів публічної адміністрації публічній владі, по-перше, через те, що такими суб'єктами є не лише органи влади, а по-друге, тому, що інші окрім органів влади суб'єкти публічної адміністрації не перебувають у підпорядкуванні публічній владі, оскільки підпорядкування

передбачає організаційну залежність суб'єкта нижчого рівня від суб'єкта вищого рівня;

– сукупністю державних і недержавних суб'єктів публічної влади, ключовими структурними елементами котрої є, по-перше, органи виконавчої влади і, по-друге, виконавчі органи місцевого самоврядування;

Недоліком процитованого визначення вважаємо залишення поза увагою його автора інших окрім органів державної влади та органів місцевого самоврядування суб'єктів публічного адміністрування, яким відповідні повноваження можуть делегуватися в установленому законодавством порядку. Крім того, його автор зауважує лише на суб'єктах публічної влади без зазначення характерних ознак здійснення ними адміністрування. Отже, це визначення суттєво обмежує зміст досліджуваної категорії;

– сукупність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, що підпорядковані публічній владі, діяльність яких спрямована на виконання закону та реалізацію інших публічно-управлінських функцій, які можуть делегуватися підприємствам, установам та організаціям, та будь-які інші суб'єкти, що здійснюють функції публічного управління, які своєю діяльністю забезпечують права і свободи людини і громадянина [10, с. 92].

Цінним у цьому визначенні є виокремлення такої ознаки досліджуваної категорії, як можливість делегування покладених на неї повноважень на підприємства, установи та організації.

Враховуючи вищезазначене, вважаємо публічну адміністрацію системою органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів, уповноважених законодавством та яким делеговано відповідні повноваження, що здійснюють покладені на них державно-владні повноваження, спрямовані на забезпечення реалізації публічних інтересів.

Список використаних джерел

1. Кравцова Т. М. Поняття та принципи діяльності публічної адміністрації / Т. Кравцова, А. Солонар // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 522–525.

2. Матяж С. В. Проблеми державного регулювання меценатства в працях вітчизняних науковців / С. В. Матяж //

Державне управління: теорія та практика : Електронне наук. фах. вид. НАДУ. – К. – 2009. – № 2 (10).

3. Коліушко І. Пріоритети розвитку українського адміністративного права / І. Коліушко // Адміністративне право в контексті європейського вибору України. Збірник наукових праць. – К., 2004. – С. 10–13.

4. Колпаков В. К. Адміністративне право України : [підруч.] / В. Колпаков, О. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.

5. Авер'янов В. Б. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики / Авер'янова В. Б. – К. : Факт, 2003. – 384 с.

6. Колпаков В. К. Про публічні адміністрації / В. К. Колпаков // Право України. – 2003. – № 5 – С. 28–31.

7. Александров О. А. Адміністративне право : [навч. посіб.] / Александров О. А. – К. : НАДУ, 2008. – 64 с.

8. Адміністративне право України (у визначеннях та схемах) : [навч. посіб.] – К. : Атіка, 2008. – 272 с.

9. Коліушко І. Реформа публічної адміністрації на місцевому та регіональному рівні як один із напрямків адміністративної реформи / І. Коліушко, В. Тимошук. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.municipal.gov.ua/data/loads/2005_zbirn_problemtrans_statta_koliyshko_timoshuk.doc.

10. Міхровська М. С. Державне управління та публічна адміністрація : шлях до демократії / М. С. Міхровська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 88. – С. 90–93.